

בלבבי משכן אבנה

USA 718.521.5231

שיעורי "בלבבי" מופיעים ב"קול הלשון" בארץ 073.295.1245

דע את שמחתך • שורש
חיפוש השמחה • פרק טו'

לבי ובשרי ירננו

יש מצוות עשה דאורייתא לשמוח בחג שנאמר ושמחת בחגך, איך מקיימים אותה, מצוה בבשר, אין בשר הוא שותה יין, אז הוא חושב שהוא מקיים את אותה מצוה. אך בעומק זה הכלי למצוה, אבל אי אפשר כך לקיים את המצוה. בכדי לקיים את המצוה, בהכרח שהאדם יתגלה לו המציאות הפנימית, אחרת הוא לא יכול לשמוח באמת. מהו השמחה ששמחים בבשר, מי צריך לשמוח באדם, לא רק ליבו אלא גם הבשר שלו, לכן השמחה מתגלה גם בבשר. זה לא רק היכי תמצי, שהבשר משמח אז הוא אוכל מבשר קדשים, ומכח כך הוא שמח. זה היכי תמצי שבבשר שלו עצמו הוא ישמח. בליבי ובשרי ירננו לאל חי - שם תחול מציאות השמחה גם בבשר של עצמו. זו השמחה שהיא שמחה אמיתית.

ישנו משל ידוע מהבעש"ט הקדוש, על אותו אחד שרצה לרקוד ולשמוח, אבל קשה לו לשמוח לבד, אז הוא נתן לאחרים י"ש לשתות, על ידי כן כולם שמחים ואז הם שמחים יחד איתו. המשל הזה יש לו שתי פנים, יש פנים שהוא רצה לשמוח, והם עשו רעש והפריעו לו. אז הוא נתן להם יין לשתות, על ידי כן הם שמחים ולא מפריעים לו. אבל יש את הפנים העליונות, שהוא רוצה שהם ישמחו אתו. אם כל מה שהוא משקיט את הגוף, זה על מנת שהגוף לא יפריע לנשמה לשמוח, אז עדיין אין לו שמחה שחלה בתוך מציאות של הגוף. אם הוא נשתמש באותם כלים, על מנת שאור השמחה הפנימית תוכל לחדור לגוף, זו השמחה האמיתית.

שמחת חלקי הנפש

כיוון שהתברר שהשמחה היא בעצם השמחה, מצד הנקודה הפנימית של האדם,

דע את ביטחונך התמודדות עם פחדים מהנודע ומהלא

פחד מחמת חטאים

אחת מהסיבות שפחד מהלא נודע פוקד את האדם הוא מחמת עבירות וחטאים שהוא עשה. הזכרנו כמה פעמים את אותו מעשה בגמרא במסכת ברכות בתלמיד שהלך אחר רבו בשוק של ציון. ראה הרב שהתלמיד מפחד, אמר לו - אם פוחד אתה סימן שיש בך חטא, שנאמר פחדו בציון חטאים! הפחד הוא בעצם פחדה של הנשמה שהיא פנימית נעלמת ונסתרת מהשגת האדם. הנשמה רואה את מעשיו הרעים של החלק התחתון - של הנפש הבהמית המשותפת בגוף, והיא חרדה למצבה העגום. כאשר הפחד הזה משתלשל מטה לחלק התחתון - לנפש, אזי נופל באדם פחד בלתי מוסבר מבחינתו, הוא מרגיש בפחד אך אינו מבין מהי סיבת הפחד.

אם כן, כאשר אדם חווה פחד בלתי מוסבר, וברור לו שהוא אינו זך וטהור לגמרי מעבירות, ולפיכך יש לו לתלות את הפחד בחטאיו. אזי הפתרון המתבקש הוא לעסוק בתשובה תדירית על המעשים הבלתי מתוקנים. שהרי עד כמה שהקלקול הגורם את הפחד הינו חטאים, אם כן התיקון המתבקש הוא תשובה. אמנם אי אפשר לדעת בוודאות שהפחד נגרם מחמת חטאים. אך אדם שסובל מפחדים כאלו, ראוי לו לעסוק באופן תדירי כסדר בתשובה מעומק הלב על מעשיו המקולקלים. במיוחד ובפרט בשעה שהוא נתקף בפחד בלתי מוסבר, מיד יתיישב בדעתו לעסוק בתשובה מעומקא דליבא כפי כוחו. ואם אכן הסיבה לפחדים הינה חטאיו, אזי עם הזמן ככל שירבה לשוב מחטאיו ולתקן מעשיו, להתוודות ולעסוק בכפרה על עברו, הוא ירגיש שנפשו הולכת ונרגעת ומושקטת. פרט לכך, הגמרא במסכת פסחים אומרת שכאשר אדם מניח ידיו על הנחיריים או שאינו נוטל ידיו מיד אחרי שאכל שחליים או הקיז דם או הסתפר או גז ציפורניים - נופל עליו פחד, אך הוא עצמו אינו מבין ממה הוא מפחד. ואם כן, ראוי לכל אדם שסובל מפחדים מבלי סיבה הגיונית וברורה, להקפיד להישמר מדברים אלו, שמא הן הסיבות המולידות בו את הפחד.

פחד להחטיא את הייעוד הפנימי האישי

כידוע ישנו ייעוד כללי לכל אחד ואחת מכנסת ישראל, ללמוד וללמד לשמור ולעשות ולקיים את כל מצוות התורה שבהן הוא מחויב. איש וחויבו, אשה וחויביה, כהנים לויים ישראלים וכו'. ברם מעבר לכך הקב"ה גם יעד ייעוד פנימי אישי לכל אחד ואחת לעצמו כיחיד. לשם השלמת יעודו הקב"ה הכין לכל אדם מישראל את כוחות הנפש היחודיים לו אותם הוא צריך להוציא מהכוח אל הפועל. כחלק מהמהלך ישנה גם נקודה שורשית של חיסרון ופגם

יקרה עכשיו משהו, האם בן הלווייה שלך יוכל לעזור לך, להושיע אותך? הוא יודה בפה מלא – שברוב ככל המקרים המלוה לא יוכל לעזור ולא לתת מענה משמעותי לצרכיו בעת צרה ומצוקה. אם כן, עד כמה שזו המציאות, אזי צריך להבין מהו פשר הדבר שהצירוף והליווי שהוא מקבל מפחית אצלו את הפחד. אך הן הם הדברים שאמרנו, הפחד הוא מעצם הבדידות, מעצם הלבד, שם מונח עומק הפחד של הנפש.

עד כמה ששורש כל הפחדים כולם הוא הפחד המתוקן, הפחד דקדושה 'פחד יצחק', היה ראוי לפתור את בעיית הפחדים כולם בתיקון השורש. דהיינו לברר את האמונה בקב"ה ולחזק את הצירוף והחיבור התמידי אליו, כך שהפחד היחידי שיהיה לנו הוא הפחד מלהתנתק ומלהיפרד ממנו ית"ש. ואכן זהו התיקון האמיתי והשורשי שכל אחד מנפשות בני ישראל צריך לשאוף ולחתור אליו.

ברם כיוון שהדרך והעבודה להגיע למדרגה רמה זו אינה תהליך קצר, על כן הפירות שלו לא יגיעו במהרה. מאידך, רבים הם הסובלים פחדים ממשיים בחיצוניות נפשם מחמת תחושת בדידות, אך אין הם מודעים לסיבה עמוקה זו.

על כן, הדרך להעניק לנפשם נייחא מסויימת היא דווקא על ידי זה שבונים להם סביבה רגשית תומכת, לתת להם תחושה שהם אף פעם לא לבד. שזמינים להם, שקשובים אליהם, שמבינים אותם, שמרגישים את לבם, שהם אהובים ומקורבים עטופים ומוגנים וכו'. ככל שהם יותר יחושו בקירבת המקורבים כך תסתלק מהם תחושת הבדידות המולידה את הפחדים.

■ המשך בע"ה שבוע הבא מסדרת דע את ביטחונך

לנו למי לפנות ואין לנו שום דרך אחרת לדעת בוודאות שאין אנו תועים ושוגים. ולא רק בתחילת התהליך אלא לכל אורך חיינו, כל שלב שנתחיל, כל צעד שנעשה חייב להיות מלווה בתפילות ובתחנונים שנעמוד על האמת ולא נסטה ממנה ולא נאבד את דרכנו ח"ו. מעבר לכך, התהליך המעשי מבואר ומפורט באורך בספר – 'הכרה עצמית והעצמת הנפש', ומשם כל אחד ימצא את שאר דרכי העבודה היעודיות לו ביתר הסדרות של בניין הנפש.

פחד מבדידות

ישנו פחד שורשי ועמוק בקדושה הנקרא – 'פחד יצחק'. בפרק ד' הארכנו לבאר כי עניינו של פחד זה הוא פחד להתנתק ולהיות נפרד מהקב"ה. יצחק אבינו חרד כל חייו שמא הוא יאבד את החיבור לקב"ה וממילא הוא יהיה נפרד, לבד ובודד.

רוב נפשות בני האדם לא שייכים למדרגה עליונה זו של 'פחד יצחק'. אין להם חיבור כל כך ברור וחזק לקב"ה, וממילא גם לא שייך שהם יפחדו להיפרד ממנו, שהרי הם במציאות של נפרדות מבחינתם ולפי תפיסתם. אולם למדרגה נעלה זו ישנם פנים יותר חיצוניות ונמוכות שכן שייכות לכל הנפשות – לכל אדם באשר הוא אדם ישנו פחד עמוק בנפש מלהיות בודד. אותו כוח עליון וקדוש של 'פחד יצחק', יורד ומשתלשל לחיצוניות הנפשות ומקבל פנים של תכונה טבעית הטבועה בנפש האדם – שהוא לעולם לא יוכל להיות לבד.

כולנו מכירים היטב את הדוגמא הברורה מאוד לתכונה זו – כאשר אדם הולך לבד בחושך הוא מרגיש פחד. אך כאשר מצטרף אליו עוד מישהו והולך לציידו הוא כבר פחות מפחד. אם נשאל אותו – 'תגיד, מבחינה שכלית, אם

פרטית לכל אחד, אותה האדם צריך לתקן ולהשלים (הדברים נאמרים כאן בתכלית התמציתיות רק לצורך הבנת נקודת הפחד).

בעומק הנפש ישנו פחד שמא האדם יאבד את דרכו בסערת העולם, ולא יממש את ייעודו האישי, לא ישלים את החסרונות והפגמים המוטלים עליו. אף אחד לא רוצה לגלות לאחר המאה עשרים שנה שלו, שהוא בעצם טעה בדרך ולא הגיע לתכלית לשמה הוא נשלח ע"י הקב"ה לכאן, לעולם הזה. הנפש בעומקה רוצה וחפצה להצליח להשלים את חסרונותיה, להוציא לפועל הגמור את כל כוחותיה ולהשיג את יעודה בתכלית השלמות.

ואם כן, מפעם לפעם פוקד את נפש האדם פחד פנימי – 'אולי אני לא חי נכון? אולי אני לא בדרך הנכונה? מי יודע אם אין לי טעות שורשית בכל צורת החיים שלי? שמא מה שנראה לי כתפקידי וייעודי בחיים הינו טעות והחמצה? מי אמר שאני מתקדם בכיוון הנכון? איך אדע בוודאות שתקנתי את מה שמוטל עלי לתקן?'

כאמור, ברור שהדרך להתמודד עם פחד זה אינה עניין לעצות מעשיות מהירות. בעבר אדם היה יכול לגשת לנביא ולקבל ממנו הדרכה לפי שורש נפשו – מהו תיקונו בעולם הזה. גם בזמן הארז"ל היו שניגשו אליו וקבלו ממנו הגדרה ברורה מה ייעודם ומה תיקונם. אולם אנו שאין לנו נביא ולא זכי ראייה כדוגמת הארז"ל שיורה לנו דרך ברורה מהו תיקון נפשנו, מה נעשה?

אם כן, הדרך המיוסדת לצאת מערפילי הספקות החששות והחרדות הללו הינה כניסה למהלך חיים של בירור התכלית האישית הייעוד הפנימי וההגשמה העצמית. ראשית התהליך הינו כמובן פניה בתפילה בבכיה בהשתפכות הנפש בתחנונים לבורא עולם – שיטהר לבבנו, ויורה לנו את דרך האמת, כי אין

דע את שמחתך • שורש חיפוש השמחה • פרק טו'

מה שהיא לא ניתנת לביטוי והגדרה, מחמת שהנפש הפרטית של כל אחד, שמחה לפי הנפש שלו. שמח אותיות חמש, אלה הם חמש חלקי הנפש. בכדי שיהיה לאדם שמחה אמיתית, חייב להיות, חייב להיות שהוא יגיע למקום הפנימי, של הנפש של עצמו. ושם יתגלה המציאות של השמחה.

הדברים עוד יבוארו בהרחבה בס"ד, אבל עד כאן נתבאר הפתח להבין אם כן, מהי שמחה של גוף, מהי שמחה של נפש, מאיפה עומק מקור השמחה הפנימית בנפשו של האדם. ■

הדבר, כל אחד לפי מה שהוא אוסף, לפי זה הוא שמח. וכי כל אחד אוסף בשווה לרעהו, לא. השמחה של כל אחד שונה. לא רק בכמות, שאחד אסף יותר והשני אסף פחות, אז השמחה שלהם אינה שווה. מה כל אחד אסף, לפי זה כל אחד השמחה שלו. זה לא שאם ראובן אסף פלפלים, והשני אסף עגבניות אז השמחה שלהם שונה, רק המהות של שמחה אצל כל אחד, היא שמחה פרטית של הנפש של עצמו. זה ברור הרי שהשמחה לא ניתנת להגדרה, והיא לא ניתנת לביטוי במילים. דבר ברור. אבל בעומק יותר,

והשמחה בחוץ היא באה על גבי ההסתלקות, לעומת השמחה הפנימית שבאה על גבי היש הקיים. יש מצווה של ושמחת בחגך, כל כנסת ישראל יחד צריכים לשמוח. האם כל אחד שמח אותו דבר, האם מדרגת השמחה של כל אחד תהיה שווה, ברור שלא. בעומק במה כל אחד שמח, בהתגלות הפרטית של הנפש שלו, לפי ערכו שלו, שם מקום שמחתו. כל אחד שמח באמת במה שיש לו.

ניתן את הדוגמא הפשוטה, הרי היכן נאמר להדיא, מצוות ושמחת בחגך? בחג סוכות. ששם נאמר זה נקרא חג האסיף. מה כוונת

דע את שמחתך • שמחה של מצוה • פרק טז'

הוא לא אוהב אותו, לא רוצה בו, ואין לו שום תשוקה לעשות את אותה עבודה, רק קללת בזיעת אפך תאכל לחם, גורמת לו לעשות את אותו דבר.

כאשר כמה שעות ביום האדם עוסק לפרנסתו בדבר שזה לא הוא, הנפש לאט לאט מתרגלת שאני זה דבר אחד, ומה שאני עושה זה דבר שני. השלב הבא שהיא מתרגלת, שיש מה שאני עושה ואין אני. זה בעצם מערכת שבה רוב בני אדם עובדים לצורך פרנסתם, אלא אם כן בן אדם מתרגל לעבוד, במה שבאמת הוא אוהב כמו שאומר החובת הלבבות (שער הבטחון פ"ג), אדם צריך לעבוד במה שליבו חפץ, על דרך שנאמר (עבודה זרה יט, א) אין אדם לומד אלא במה שליבו חפץ. [לא נכנס עכשיו לנקודת המעשה, ואם הוא לא מצא עבודה אז מה הוא יעשה, אנחנו מדברים עכשיו כתפיסה השורשית של החיים].

מה התולדה של אותה צורת חיים, שבן אדם התרגל שהוא עושה בעצם דברים, שזה לא הוא. וודאי שכל אחד מאתנו, עושה הרבה דברים שזה לא הוא, השאלה האם שורש החיים, אני עושה את מה שהוא אני, או ששורש החיים, שאני עושה את מה שצריך לעשות, מכל מיני סיבות שלא יהיו. אפילו אם הם הכרחיים ואין להם פתרון. אבל במציאות, האם הנפש עושה את מה שהיא עושה, או שהיא עושה את מה שצריך לעשות. נמצא שהנפש חיה את מה שהיא רגילה שצריך לעשות, ולא את מה שהיא. תולדת הדברים היא שהנפש מתרגלת לעשות את הדברים כי הם מוכרחים, אבל לא כי הוא מחובר. ■ **המשך בע"ה שבוע הבא מסדרת דע את ביטחונך**

צוותא. עבירה נקראת עבירה עבר הנהר, פירוד. השמחה שמתגלה במצווה, זה מכוח הצוותא שבמצווה, המציאות של השמחה, היא מכריחה ביסודה כי התגלה בה כוח של חיבור. מעשה המצווה, ממנו יוצא השמחה, זה לא דין לשמוח במצווה. אלא הגדרת הדבר שמתוך המצוה יוצא השמחה, שם הדברים מקבלים פנים יותר ברורות. המצוה יוצרת את הצוותא. צוותא מוליד שמחה. אדם שהוא מחובר למה שהוא עושה, אז הוא שמח במה שהוא עושה, על זה שורה השכינה. כמו שהובא מדברי חז"ל שאין השכינה שורה אלא מתוך שמחה של דבר מצוה. כלומר, שהעשיות שלי הם עשיות שאני מצורף למה שאני עושה.

במה לבו הפיץ נתחיל לבאר את הדברים מעט למעשה: כשיש לאדם חוסר התאמה, שהוא לא מודע לסיבת הפעולה, אזי חסר לו שמחה של מצוה, וודאי שבהגיון הדעת שלו, אם נשאל אותו מה התכלית של החיים הוא ישיב, להתקרב לקב"ה, לעשות רצון הקב"ה, כל הסיבות האמיתיות יאמרו שם, אבל בהתגלות לא זה סיבת הפעולה בשעה שהוא עושה. וגם אם אדם מודע לכך שבשעה שהוא עושה, הוא עכשיו מונעע לולב, עכשיו מוציא ספר תורה וקורא בספר תורה, הוא חושב לעצמו אני עושה את רצון ה'. זה יכול להוליד קצת שמחה, אך שמחה ענינה בעצם, כאשר החיבור ניכר בפועל, יש שמחה.

לדוגמא, בן אדם יכול ללמוד מהשעה תשע בבוקר עד שבע בלילה, אבל הוא לא לומד את מה שבעצם שייך לו, אלא הוא לומד את מה שהמסגרת שבה הוא נמצא מצריכה אותו ללמוד, או לצורך פרנסה, או מפני החברה, או מפני שהוא רוצה להגיע לדינות וכיוצא בזה. וכן אדם יכול לעסוק לצורך פרנסתו בדבר שבעצם

בענין השמחה נודע מדברי חז"ל שהזכירו כמה לשונות שיש דבר הנקרא שמחה של מצוה, דאמרו (ברכות לא, א) אין עומדים להתפלל לא מתוך שחוק ולא מתוך קלות ראש ודברים בטלים ולא מתוך כעס אלא מתוך שמחה של מצוה, ואין השכינה שורה אלא מתוך שמחה של מצוה. אדם גדול הוא ושמח במצוות (ברכות ט, ב). וכן על זה הדרך. כלומר, יש מצוה, ומתגלה שמחה במצוה. וביתר ביאור, זה לא שהשמחה לעצמה והמצווה היא מצווה לעצמה, אלא שבתוך המצווה עצמה גנוז שמחה. ובשעה שהאדם עושה את אותו מעשה מצוה, אז השמחה יוצאת מהכוח לפועל, השמחה יצאה מעצם המצווה עצמה.

עתה עלינו להגדיר ולבאר מהו השמחה שמתגלה במצוה, בודאי שבאופן כללי כשהאדם עושה את רצון בוראו, ועושה את מה שצריך לעשות, אז יש לו שמחה. אך עדיין ישנו אופן הנקרא אדם גדול ששמח במצוות, כלומר רוב בני אדם, כאשר הם עושים את המצוות, המצווה לא מתגלה אליהם. ולכן הם לא שמחים במצווה, כי השמחה שמונחת בתוך המצווה לא התגלתה להם. ולכן רואים פעמים רבות אדם שלומד תורה, משתדל לקיים מצוות, ועושה חסד, ועוד מעשים טובים לרוב, אך לשמחה הוא לא קרוב בכלל, הוא עושה דברים והוא לא שמח, כי מי שעושה את הדבר, זה מעשה חיצוני, ולא מציאות פנימית שחיה בתוך עצמו. אך אדם גדול השמח במצוות, הוא אדם שזכה לכך שהשמחה שבמצווה התגלה לו, ולכן הוא שמח במצוה. דהיינו שהוא עושה מעשה פנימי שנובע מכוח התנועה הפנימית, שמניעה את מה שהוא עושה, והמעשה מתחיל ממקום של שמחה.

כידוע מאוד כל מצוה נקראת מצווה, מלשון

ובירור הדברים שישנם ג' דינים. א. להיות נעור בנקודת חצות (ונחלקו הפוסקים (עיי' מג"א ס"ק ב' ושאר נושאי כלים, ובפרט בפמ"ג) מהו חצות, האם שעה קבועה או משתנה, ואכמ"ל). ב. להיות ניעור בנקודת עלות השחר. ג. להיות ניעור כל אורך הזמן (וגם בזה יש כמה הבחנות, ואכמ"ל). ולפ"ז יש לדון באפשר לו לקיים אחד או שנים מהם, מה עדיף, ואכמ"ל. והדברים מפורשים בשער הכוונות (דרושי הלילה, דרוש ד) וז"ל, ודע כי העיקר הוא שצריך להשתדל בכל כחו לעסוק בתורה "כל חצות הלילה עד שיעלה עמוד השחר וילך להתפלל ולא יפסיק בשינה כלל", ודבר זה אין למעלה ממנו. אבל אם אין באדם יכולת להיות נעור כל חצות אחרונה של הלילה, אז יקום ממש בחצות ויבכה על החורבן כמו חצי שעה כנ"ל, ואח"כ תעסוק בתורה שעה אחרת ותכוין לשני הכוונות הנז' (יעו"ש), ואח"כ תחזור לישן ובלבד שתחזור ותקום כמו חצי שעה קודם עלות השחר ותחזור לעסוק בתורה באופן שקודם שיעלה עמוד השחר תהיה מתקשר עם השכינה וכו', וז"ס אעירה שחר, אני מעורר השחר, כי העיקר הוא "שיהא ניעור בעת עמוד השחר", עכ"ל. ובזה סרו כל ספקות האחרונים מהו כוונת שיהא מעורר השחר, נץ החמה או סמוך לו, או עלות השחר או סמוך לו וכד'.

וביאור אעירה השחר, יעוין בט"ז (ס"ק ב) ובפרי מגדים (בביאור משבז"ה, אות ב) שהוא אתערותא דלתתא. וביאור השחר היינו כנסת ישראל וקדושת ישראל, יעו"ש. ובמגיד דבריו ליעקב (אות ח) כתב וז"ל, ודהע"ה אמר אני מעורר השחר, לשון דרישה אני מעורר שהקב"ה ידרוש את ישראל (מלשון אשחרך), עכ"ל. ובליקוטי הלכות על אתר כתב וז"ל, מעורר השחר, היינו הנקודה הטובה, שהיא בחינת שחר, בחינת שחורה אני ונאווה, עי"ז אוכל להתעורר משנתי ונפילתי וכו' כנ"ל, עכ"ל. ועיי"ש הלכה ד-ה.

ובעומק, בבחינת שנה – זמן, זהו שחר כפשוטו. ובבחינת נפש, זהו מדרגת שחר. והקדושים שבישראל שלא הקפידו על זמן של שחר, מ"מ הקפידו על מדרגת שחר בנפשם, ודו"ק היטב. שכל דבר שאינו חיוב לדינא אפשר לקיימו בבחינת זמן או בבחינת נפש. ■ המשך בע"ה בשבוע הבא נכתב על ידי הרב שליט"א במיוחד לעלון זה

י"תגבר כארי לעמוד בבוקר לעבודת בוראו שיהא מעורר השחר".

י"תגבר כארי": וכתב בטור וז"ל, ואמר גבור כארי, כנגד הלב, כי הגבורה בעבודת השם יתברך היא בלב, עכ"ל. וכתב הט"ז (ס"ק א) וז"ל, ואמר כארי, כי טבע הארי אשר אין לו יראה משום בריה, כמ"ש מקולם לא יחת וכו', כן לא יעלה על האדם מורא יצרו אף שהוא תקיף ממנו, עכ"ל. וכתב בשערי תשובה (ס"ק א) וז"ל, ויראה שהוא ע"ד שאמרו ביומא ס"ט, נפק אתא כגוריא דנורא מבית קה"ק, ולזה אמר שיתגבר כארי נגדו. וכתב בפרי מגדים (אגרות, אגדת ד') וז"ל, לא יוותר, פן יתגרה בו, עכ"ל.

וכתב בהערות הרב יי"א לנדסברג וז"ל, יתגבר כארי. כתב הט"ז (ס"ק א) עיקר גבורה כנגד היצה"ר וכו'. נ"ב, עיקר הגבורה לעסוק בדברי תורה. יעוין ירושלמי ברכות פ"ב ה"א. התורה נקראת "ארי", ומזה כמו "אוריתא" (היינו אוריתא מלשון ארי), עכ"ל.

"לעמוד בבוקר": וזמן הקימה: כתב השו"ע "שיהא הוא מעורר השחר". והוסיף הרמ"א בהגהתו "ועל כל פנים לא יאחר זמן התפלה שהציבור מתפללין" (ולא רק שלא יאחר זמן תפלה, כ"כ המפרשים). ובחרדים (פרק ט, ז) כתב וז"ל, יתגבר כארי מחצות הלילה (עיי' מג"א, ס"ק ד) ואילך, ויקום להזר ולשבח לפניו ולהתבודד ולהשתעשע בו וברינת תורתו כדוד, כדכתיב חצות לילה אקום להודות לך, עכ"ל. ועיי' רש"י (תהלים, קח, ג) וז"ל, ואני מעורר השחר, שאני קם בחצות לילה, עכ"ל. וכתב הרש"ש (נהר שלום, הקדמת חצות, דף כ, ע"א) וז"ל, באופן שאחר שש שעות מ"ב שעות הלילה כנ"ל, אז הוא חצות הלילה ממש, ותיכף ומיד יתגבר כארי לקום משנתו, ויזהר מאד שלא יעבור חצות והוא ישן, כי אם יעבור חצות והוא ישן אז הוא טעים טעמא דמותא, ומתדבק ומתקשר ברזא דמותא, עיי"ש. אולם עיי' זוה"ק (שלה, קסז, ע"א) "דמך עד צפרא". וז"ל הרמב"ם (הלכות דעות, פ"ד, ה"ד) היום והלילה כ"ד שעות, די לו לאדם לישן שלישי, שהוא ח' שעות, ויהא בסוף הלילה, כדי שתהיה מתחילת שינתו עד שתעלה השמש ח' שעות, נמצא עומד ממטתו קודם שתעלה השמש, עכ"ל.

ערכים בפרשה

[ביאור המהות של כל צירוף שני אותיות בלשון הקודש, ע"פ סדר רל"א שערים (עיין ספר יצירה פרק ב' משנה ב'), לפי ערך המופיע בפרשת השבוע שיש בתוכו צירוף זה, ולפי זה ביאור כיצד מתראה צירוף זה בערך זה ובערכים נוספים שבתוכם מופיע צירוף זה].

וכתיב (שמות, לא, יח) שני לחת העדת לחת אבן כתבים ב"אצבע" אלקים. וזהו י' דברות שהיו כתובים בהם, ה' כנגד ה' אצבעות שביד ימין וה' כנגד ה' אצבעות שביד שמאל. ועיקר גילוי עסק התורה נגלה ביששכר, וכתוב ביה (במדבר, א, ח) ליששכר נתנאל בן "צוער", צע-ור, והיינו שמתקן כל צער של עץ הדעת. וזהו עומק החיבור בין יששכר לזבולון, שזבולון עוסק בפרקמטיא ונטל לחלקו את הדעת, שכתוב ביה בועת אפיך תאכל לחם, ויששכר נטל לחלקו עץ החיים, ועי"ז מתקן את חלק זבולון, את כל צערו של זבולון.

ערכים נוספים שבהם מופיע צירוף זה: אצבע, מועצות, עציון, עיצה, צעיף, צעקה, צעיר, אחימעץ, צפע, צבעון, מעצב, עצדה, מעצב, צנע, צוער, צען, מצע, צבע, עוץ, עצב, עצמון, צרעת, מקצוע, עצל, צלע, צעננים, מצורע, עלץ, עץ, צעק, צפע, יעבץ, מרצע, עצם, צעד, צפרדע, נעצוץ, צפעות, פצע, יעריצו, קציעה, צרעה, עצר, עצב, עצרת, בצע, עריץ, עצום, צרעה, צלמונע, פצע, יציע. ■ **המשך בע"ה בשבוע הבא נכתב על ידי הרב שליט"א במיוחד לעלון זה**

ובחינה נוספת בעצות עץ הדעת, שהם עצות של העלם, כיסוי. וזש"כ שביום אכלך ממנו מות תמות, ועפר אתה ואל עפר תשוב, דין כיסוי בעפר. וזהו בחינת צבע, צע-ב, שמהותו לכסות את התראות הדבר. ושורשו בעץ הדעת שהביא מות לעולם, עצב - צבע (והיפוך הדבר בצע, חלוקה. וזהו אצבע, אב-צע, כי נקרא כן שע"י נחלק כף היד). וכן ע"י החטא נתחדש להם כיסוי של בגדים בכלל, וצעיף בפרט. צעיף, צע-יף. וכן שוחד המעורר ומכסה את עיני חכמים נקרא "בצע" (שמות, יח, כא. שנאי בצע), ב-צע. והמת קרוי שכוב, "וישכבו", וכתוב גבי משכב לשון יצוע (בראשית, מט, ד) כי עלית משכבי אביך אז חללת יצועי עלי. יו-צע.

וארבעה חשובים כמות וחד מהם מצרע, מר-צע. וממכה עצמה מתקן רטיה, כמ"ש ושלחתי את "הצרעה" לפניך, צרעה, צע-רה, וגרשה את החוי את הכנעני ואת החתי מלפניך.

ושורש התיקון בעץ החיים כנ"ל, ונגלה בתורה שכתוב בה עץ חיים היא למחזקים בה וגו'. וגבי לוחות ראשונים שלא שלט בהם מות, כמ"ש בריש ע"ז, עד שחטאו בעגל שנעשה ע"י תכשיטים, ובפרט ע"י אצעה (במדבר, לא, נ), אדה-צע.

וזאת הברכה | ע-צ "אסתירה" צער, צע-ר. הנה שורש בריאת האשה מן הצלע, כמ"ש (בראשית, ב, כא) ויקח אחת מצלעותיו ויסגר בשר תחתנה. צלע, צע-ל. וזש"כ ויבן ה' אלקים את הצלע, כי זהו כל מהותה. ואמרו בירושלמי, נשים עצלניות הם, עצל, צע-ל. וכאשר חזר יעקב מלשאת את "נשותיו" דייקא, נאבק עמו שרו של עשו, ואזי צלע על ירכו, צלע דייקא, והיינו מכח פגם בצלעותיו. והשורש ע"י עשו, שנשא את צבעון, צע-בון. ואמרו חז"ל שבבריאת האדם נתייעץ הקב"ה עם המלאכים. עצה, צע-ה. ועיקר העצה בפרטות היה מפני שכלול בבריאה זו האשה. והיא שורש החטא שפתתה את אדה"ר לאכול מן ה"עץ", עץ הדעת. והבן שעץ החיים - עצות של חיים, ועץ הדעת - עצות של טוב ורע, עצות של מות, עצות של צער, צע-ר. וזהו בחינת פצע, פ-צע, קטלא כולא וקטלא פלגא. וממקום הצער עולה הצעקה, צעק, צע-ק. וזה נגלה במצרים, מקום המיצר, צער. ונגלה אף ב"צען" מצרים, צע-ן, ולכך היציאה היה ע"י צעקה. וכאשר נתקן ביציאה נתהפך הצער לעצרת, עצר-ת. ונעשה שמחה, בבחינת עלץ, צע-ל. והאומר אוהבני את אדוני וגו', והיינו שחוזר לבית עבדים - מצרים, דינו להרצע, ר-צע. ששם היו ערצים, ערץ, צע-ר.

בלביפדיה אברהם

(וירא). וכן מבואר באוהב ישראל (ליקוטים חדשים, לך לך), ובאגרא דכלה (וירא). והובא במקומות מספר בדברי רבותינו.

ולכאורה לפי הכתב והקבלה שלח אברהם את ידו הימנית, ולכך נעשה בזריזות. ולפי דברי החוזה מלובלין שלח ידו השמאלית, יד כהה, כמ"ש במנחות (לו, ע"ב) שסתם ידו זהו יד שמאל, עיי"ש. אולם לשיטת הכתב והקבלה סתם ידו זהו יד שמאל, אבל שליחת יד שהוא לשון זריזות קרוי על יד ימין. ועיין בהגהות מהרש"ם במנחות שם.

והנה לבסוף כתיב אל תשלח ידך אל הנער וגו'. ואמרו (שכל טוב על אתר) מלמד שנזלו דמעות של מלאכי השרת על הסכין. אולם בפענח רזא על אתר כתב וז"ל, ויקח את המאכלת, הפך ידו וראה שאין בה מאכלת, זהו וישלח אברהם את ידו ויקח וגו', שהפך ידו וביקש ליקח ולא מצא, עיי"ש.

ובעומק, כי כל מעשיו של אברהם בזריזות, כי זו מדתו, אהבה - זריזות, ולכך מעשה זה שנעשה בכבודת כנ"ל, אין לו קיום.

ובפנים עמוקות יותר, זהו תנועה ברצוא ושוב, וכמ"ש בלקוטי הלכות (או"ח, תפלת ערבית, ד"ז) וז"ל, אסקיה אחתיה, כי אין רצונו שישארשם וכנוכר לעיל, רק תכף צריכין לחזור מהבטול בבחינת רצוא ושוב, עיי"ש.

■ **המשך בע"ה בשבוע הבא נכתב על ידי הרב שליט"א במיוחד לעלון זה**

בראשית, כב, י"ב - וישלח אברהם את ידו ויקח את המאכלת לשחט את בנו. ויקרא אליו מלאך ה' מן השמים ויאמר אברהם אברהם ויאמר הנני - ויאמר אל תשלח ידך אל הנער וגו'.

וכתב הכתב והקבלה על אתר וז"ל, יורה בזה דלקיחת המאכלת לא היתה בעצלות ובשפלות ידים כעושה דבר שלא ניחא ליה, אבל בזריזות גדולה כמו שפושט ידו לקחת דבר שחשקה נפשו בו וכו', כי לשון שליחות יורה על הזריזות, לכן השגת הקנינים שמשדלים אחריו בזריזותו נקרא משלח ידך (ראה, טו, י), עכ"ל.

אולם מצינו מהלך הפוך בספר אפריון על אתר וז"ל, שמעתי בשם הגאון הקדוש מהרי"א מלובלין וז"ל, שאמר לפרש הא דכתיב וישלח אברהם את ידו, דמשמע שהיה צריך איזה כח התפעלות לקחת את המאכלת. והוא, כי הצדיקים הקדושים אשר אך מצות השי"ת יעשו כאברהם, הנה אבריהם מתקדשין כ"כ עד אשר אינם מסוגלים לעשות רק מצות השי"ת ולא זולתו. והנה לשחוט את יצחק באמת לא היה מצוה כלל, וכמו שמביא רש"י מן המדרש, לא אמרתי לך שחטוהו אלא העלהו, אסקיה אחתיה, רק אברהם טעה וקסברי לשחטוהו, ולכך כאשר רצה לקחת בידו את המאכלת הוצרך להתאמצות לשלוח את ידו בכח, עכ"ל.

וכן הובא בפרדס יוסף על אתר, ובשפתי צדיקים (וירא), ובדברי מנחם

בלבביפדיה קבלה אסף

אור א"ס

אזן

הארת פנים, דיקנא, שחפיא על אח"פ, ומצרפם, והממוצע הוא אזן, ודו"ק. וכתוב (שמות, י, כט) ויאמר משה כן דברתי, לא אסף עוד ראות פניך. דכתיב (שם, ג, טז) לך ואספת את "זקני" ישראל, לשון זקן.

חוטם

אסף, אף-ס. ואמרו (ספרי, האזינו, שכא, כג) הריני מכניס ומביא עליהם כל הפורענות כולם כאחת. וכן פורענות מכח חרון אף.

פה

אכילה. וכתוב (בראשית, ו, כא) ואתה קח לך מכל מאכל אשר יאכל ואספת אלי, והיה לך ולהם לאכלה.

ועוד. תפלה. ועיין ליקוטי מוהר"ן (תורה, ט, ב) וז"ל, ויעקב שהוא כלול כל הי"ב שבטים, והיה יודע כל מטה ומטה בשור רשן, בשביל זה כתיב ביה ויאסף רגליו אל המטה, רגליו זה בחינת תפלה, כמ"ש צדק לפניו יהלך, היינו שהיה מאסף כל התפלות כל אחת לשורשה, עכ"ל.

ועוד. שירה. וכתוב (דה"י, א, טו, יט) והמשוררים, הימן אסף וגו'. ועוד. כתיב (דברים, יח, טז) ככל אשר שאלת מעם ה' אלהיך בחרב ביום הקהל לאמר, לא אסף לשמוע את קול ה' וגו'.

עינים - שבירה

מכה, הכאה, שורש לשבירה. בחינת מכה, מך-ה. וכתוב (בראשית, ח, כא) ולא אסף עוד להכות את כל חי. וכתוב (שם, לד, ל) ונאספו עלי והכוני ונשמדתי אני וביתי. וכתוב (ויקרא, כו, כה) והבאתי עליכם חרב נקמת נקם ברית, ונאספתם אל עריכם ונאספתם אל עריכם. וכתוב (דברים, לב, כג) אספה עלימו רעות. ושורש החורבן נגלה בביהמ"ק, וע"ז אמר "אסף" (תהלים, נ, א) מזמור לאסף, באו גוים בנחלתך וגו'. ובתשעה באב זמן החורבן קוראין אסף אסיפם.

ומצד התיקון, אפר פרה אדומה, שמטהר מטומאת מת. וכתוב (במדבר, יט, ט) ואסף איש טהור את אפר הפרה.

עתיק

נו"ה דעתיק היו מתפשטים יותר למטה בסוד דדי בהמה, ואח"כ אסף את רגליו, כנודע. ועיין דברי שלום (שער טז, פ"ו). ומזכיר שלום (מערכת יו"ד, לב, יסוד), וחסדי דוד (דף נח, ע"ב), ושמן ששון (שער א, עגו"י, ענף ד, אות כט. ושער ג', פ"א, אות ג).

כתיב (האזינו, לב, כג) אספה עלימו רעות. ואמרו (ספרי, האזינו, שכא, כג) אסוף עלימו רעות אין כתיב כאן, אלא אספה, שיהיו כל פורענויות כלות והם אינם כלים. וביאור אספה מלשון אין סוף.

צמצום

צמצום - מצור. וכתוב (ויקרא, כו, כה) ונאספתם אל ערי-כם. ובמדרש אגדה (שם) ובתורת כהנים, מפני המצור. וכן הוא ברש"י שם. וכן כתיב (האזינו, לב, כג) אספה עלימו רעות. ואמרו (ספרי, האזינו, שכא, כג) הריני כונס כולם לתוך מצודה ומביא עליהם כל פורענויות כלם כאחת.

ועוד. צמצום, כילוי. ועיין רש"י (צפניה, א, ב) וז"ל, אסוף אסף, לשון כליין, כמו (שופטים, יח) ואספת את נפשך דמיכה, ואלף חסרה בתיבה שניה, שהיה לו לכתוב אאסוף, אבל יש כאלה הרבה, עכ"ל. ואל"ף החסרה, הוא אלופו של עולם.

ועוד. צמצום, הסתלקות האור למקום בלתי נראה ומושג. ועיין רש"י (בראשית, ל, כג) וז"ל, אסף, הכניסה במקום שלא תראה, וכן (ישעיה, ד) אסף חרפתנו, (שמות, ט) ולא יאסף הביתה, (יואל, ד) אספו נגהם, (ישעיה, ס) וירחך לא יאסף, לא יטמן, עכ"ל.

קו

הקו מתפשט בחלל ומקבץ ואוסף כל חלקיו.

עיגולים

כתיב (בראשית, כט, ב) ונאספו שם כל העדרים "וגללו" את האבן מעל פי הבאר.

ועוד. בחטא העגל כתיב (שמות, לב, כו) ויעמד משה בשער המחנה ויאמר מי לה' אלי, ויאספו אליו כל בני לוי.

יושר

ג' קווים. ועיין זוה"ק (בראשית, קנב, ע"א) שלשה, אמאי כתיב ונאספו שמה כל העדרים, אלא אינון שלשה, דרום מזרח צפון. דרום מהאי סטרא, וצפון מהאי סטרא, ומזרח בינייהו.

שערות

היפך פרע ראש האשה, שער פרוע, הוא שער אסוף. ויש אופן שאוסף שער וקלעו, ויש אופן שאוספו אל תוך מקורו הראשון, מסתירו בשורשו ומקומו (עיין ערך קטן צמצום, וערך קטן מלכות), וזהו בחינת קרח בראשו ששער ראשון נאסף של שורשו במוחין. ואסף המושרר הוא ממשפחת קרח. עיין שהש"ר (ד, ה) על דעת רב אין אסף בכלל בני קרח, על דעת ר' יוחנן הוא אסף דהכא הוא אסף דתמן וכו', עיי"ש.

בלביפדיה קבלה אסף

אריך

דהיינו תקנה וחברה רוח שהוא ז"א בידיה כאמור, שהיתה מוֹדדתו בטפחים, עכ"ל.

ז"א

ממנו יוצאים י"ב שבטים, י"ב גבולי אלכסון. וכתוב (בראשית, מט, א) ויקרא יעקב (ז"א) אל בניו ויאמר האספו ואגידה לכם את אשר יקרא אתכם באחרית הימים. ובקלקול כתיב (שם, מב, יז) ויאסף אותם אל משמר שלשת ימים.

וזהו במדרגת נפש. ובמדרגת זמן כתיב (שמות, כג, י) ושש שנים תזרע את ארצך ואספת את תבואתה. וכן כתיב (ויקרא, כה, ג) שש שנים תזרע שדך, ושש שנים תזמר כרמך, ואספת את תבואתה. וכן כתיב (דברים, טז, יג) חג הסכת תעשה לך שבעת ימים באסף מגרנך ומיקבך.

נוק'

סוד אדמה. וכתוב (בראשית, ח כא) לא אסף לקלקל עוד את האדמה. ועוד. חצות לילה, זמן גילוי נוק', שכינה. ואמרו (זוה"ק, אחרי מות, סד, ע"ב) לאחר חצות לילה איתמנא חד ממנא וכ־ ניש כל משרין, ואסף שמיה, ותחות ידיה כל אינון סרכין ממנן ומבשרי תהלות.

ועוד. ארץ. ואיתא (אוצר המדרשים) בשלישי אסף את המים למקום אחד וגלה את היבשה וקרא לה ארץ. וכן הוא הלשון בספר רזיאל המלאך. ■ המשך בע"ה בשבוע הבא נכתב על ידי הרב שליט"א במיוחד לעלון

עין עץ חיים (שער ט, פ"ה, מ"ק) וז"ל, א"א אסף אליו הניצוצין של חלקו שהיו בסוד אותן ז' מלכים שמתו, עיי"ש.

ועוד. עין ליקוטי תורה (ויצא) וז"ל, בעת שרצה המאציל לתקן המלכים דמיתו, אסף רגלי א"א למעלה כנוצר בשער התיקון, ועיי"כ יצא הכל מיסוד א"א וכו', עיי"ש, ושמן ששון (שם). ועין מזכיר שלום (מערכת הנו"ן, י"א, נה"י דא"א), ואש"ל (שער אריך, פ"א, אות א').

אבא

כתיב (שמואל, א, א, א) ויהי איש אחד מן הרמתים צופים מהר אפרים, ושמו אלקנה בן ירחם בן אליהוא בן תחו וגו'. ואמרו (ילק"ש שם, רמז עז, ד"ה ושמו) א"ר יוחנן, גימטריקון שהוא "תחו", הוא אסף, א"ת, ח"ס, ו"ף.

וכתב במאורי אור וז"ל, אלקנה גימט' קפ"ד עם הכולל, כי שורשו מיסוד אבא, חנה גימט' ס"ד, אשתו בסוד אימא, עכ"ל. ועיין חומת אנך (שם). וכתבי הרמ"ע מפאנו, ספר גלגולי נש־מות (אות ת').

אמא

עין בספר שערי תשובה (לר"י אבוחצירא) וז"ל, מי אסף רוח בחפניו, הוא ז"א, שאמא שילדה אותו והניקה אותו וגידלה אותו לאט לאט שהיתה מודדתו בטפחים, כמ"ש (ישעיה, מ, יב) מי מדד בשעלו מים ושמים בזרת תכן, וזהו מי אסף רוח בחפניו,

בלביפדיה אברהם

ולכך בעומק יראה זו נקראת אהבה, כמ"ש בשל"ה (עשרה מאמרות, מאמר ג-ד, אות קס"א) וז"ל, הוסיף אהבה על אהבה, דהיינו יראה שהיא לפני ולפנים היוצאת מאהבה, שעליה אמרו רז"ל, ירא אלקים האמור באברהם מאהבה, עכ"ל. ועל בחינה זו אמרו (ברכות, ל, ע"ב) מאי וגילו ברעדה (אברהם יגל), אמר ר' אבא בר מתנא אמר רבה, במקום גילה שם תהא אעדה. ועיין ר' יונה (שם). וביאר הבעש"ט (תולדות יעקב יוסף, חוקת, אות ו') שהוא סוד כללות ההפכים. וכן מובא בכתר שם טוב. ועיין בית אהרן (וירא, ד"ה מה אומר), וחיים וחסד (ברכות, תל"ח), ומאור עינים (דברים). ועיין עוד שפת אמת (ליקוטי הש"ס, ד"ה בגמ' ריש) שביאר שמהתבוננות אחד באים שניהם, עיי"ש. ולהנ"ל זהו יראה שהיא תולדת האהבה, כנ"ל.

וביתר ביאור כתב הישמח משה (תרומה) וז"ל, במקום גילה שניתוסף הכרה ושמחה ואהבה, שם תהיה רעדה על קיצור הכרה והעבודה שמעדרה, עכ"ל. ועיין קדושת לוי (בראשית). וביאור נוסף שונה מצינו בדברי אמת (לחזה מלובליו, חקת) וז"ל, במקום גילה שם תהא רעדה, כשישראל שמחים עם הבורא ב"ה נופל פחד על שונאי ישראל, וזה במקום ב"ה, גילה, שם היא הסט"א רעדה, עכ"ל.

אולם בערבי נחל (תזריע) הובא מהלך הפוך, שהיראה מביאה לשמחה, וז"ל, שאי אפשר להרגיש שמחה אא"כ מתחלה היה רועד, עכ"ל.

■ המשך בע"ה בשבוע הבא נכתב על ידי הרב שליט"א במיוחד לעלון זה

בראשית, כב, יב – ויאמר אל תשלח ירך אל הנער ואל תעש לו מאומה כי עתה ידעתי כי ירא אלקים אתה ולא חשכת את בנך יחידך ממני.

והנה מדתו של אברהם אהבה, כמ"ש (ישעיה, מא, ח) אברהם אהבי. ועי"א אמרו (סוטה, לא, ע"א) תניא, ר"מ אומר, נאמר ירא אלקים באיוב ונאמר ירא אלקים באברהם (עיין ב"ב, טו, ע"ב), מה ירא אלקים האמור באברהם מאהבה, אף ירא אלקים האמור באיוב מאהבה. ואברהם גופיה מנ"ל, דכתיב זרע אברהם אוהבי.

ומהות יראה מאהבה, ביאר בהכתב והקבלה על אתר וז"ל, עיין אהבה גדולה ויראת הרוממות (ולא יראת העונש שהיא נבדלת מאהבה) להש"י, כשהוא אוהב את ה' באמת והוא ירא תמיד פן יפגום בכבודו חלילה. ויזכה אליה מי שנכנס לפניו משורת הדין (כמ"ש הרמח"ל בפרק החסידות) בכל מעשיו, וכו', כי האוהב השלם הוא ירא תמיד מעשות דבר נגד רצון אוהבו, וכמ"ש החכם, האהבה היא מלאה יראה, לכן ישתדל לעשות לו גדרים וסייגים כדי שלא ליגע במה שלא תהא דעת הנאהב נוחה הימנו, עכ"ל. וזהו יראת הרוממות. ועיין קדושת לוי (אבות).

וכתב המהר"ל בנתיבות עולם (נתיב יראת השם, פ"א) וז"ל, ועיקר היראה שהיא באה מכח האהבה, כי מי שהוא אוהב את אחד, הוא מכוון לעשות רצונו בכל אשר אפשר "שלא יהיה פרוד לזאת אהבה", ובשביל כך הוא ירא לעבור רצונו ג"כ אף בדבר קטן כי זה יהיה ביטול האהבה, וזאת היראה שנאמר באברהם, עתה ידעתי כי ירא אלקים אתה, עיי"ש.

מילון ערכים בקבלה • ביי"ט

ביי"ט הכתוב על מצחו, ולכך בידו שרביט, ר"ל שהוא שר בכח שם ביי"ט, עכ"ל. שרביט, שר-ביט. ועיין ילקוט ראובני (דבר שבקדושה, אות ד). ויסוד העבודה (מכתב י"ז).

העולה עד השתא ב' מהלכים בשם ביי"ט. א. עולה יה"ו. ב. עולה אהי"ה. ושורש חיבורם נתבאר ברמ"ז (במדבר, על זוהר קמט, ע"ב) וז"ל, ביי"ט הנזכר עולה אהי"ה, שהוא אור יה"ו שבתוך שם אהי"ה, עכ"ל. והיינו הארת אבא תוך אמא. אבא - יה"ו, אמא - אהי"ה, עיי"ש [ועיין מגן אברהם טריסק, וישב ותרומה, וז"ל, ושמן באתב"ש, הוא שם הקדוש ביי"ט, שהוא לשון הבטה, והיינו שזהו החכמה שיביט, וכו', עכ"ל. ועיין זרע קודש (תצוה)]. ומקורו בפע"ח שער הציצית, ושער הכוונות, דרוש ה'. ועיי"ש שז"ס שכתוב במנורה בהיטיבו, אותיות יה"ו-ביי"ט. ועיין קהלת יעקב (ערך זפת).

והתפשטות הארתו מיסוד כמ"ש בספר הליקוטים הנ"ל, נתבאר בעמק המלך (שער י"א, פ"ח) וז"ל, השמן הטוב היורד מזה היסוד (דא"ק) שהוא השפע הנמשך ממנו, והוא היורד על הזקן, אהרן, ונקרא שמן, כשנכנס בראש אריך, שם הוא שם ביי"ט, הוא העולה אהי"ה, והוא שמן באתב"ש, שהוא שורש א"א, עיי"ש בהרחבה שאות ה' מאירה ברדל"א, ואות י' ברישא דע"ק, ואות ט' באריך, עיי"ש היטב. ועיין אוצר החיים (מצורע). וכתב בפרדס רימונים (ש"ז, פ"ב) וז"ל, שעיקר השמן הוא מהכתר ע"י החכמה אל הכהן איש החסד. ומפני ששרשו בכתר, לכן שמין בא"ת ב"ש עולה ביי"ט, הוא אהי"ה, והוא שם קדוש, עכ"ל. ועיין רמח"ל (פנות המרכבה, שנה ראשונה) שזהו "אך" טוב וחסד ירדפוני, א"ך, גימט' ביי"ט, יעו"ש. ועיין בלקוטי שושנים לר"ש מאוסטרפליא (ד"ה איתא בלמודי האריז"ל), ובספרו דן ידן (אות ח'), וקרנים (מאמר ד), ועטרת צבי (זוהר ריש פרשת בא), ואמרי נעם (בראשית, וישלח, ושמות), ועטרת ישועה (ויצא, וליקוטים לחג השבועות), ששם זה מעלה הניצוצין.

■ המשך בע"ה בשבוע הבא נכתב על ידי הרב שליט"א במיוחד לעילון

כתב בשער הפסוקים (תהלים) וז"ל, כי בי חשק ואפלטוה וגו', אותיות ב"י עם אות ט' של אפלטוה, הוא שם קדוש שהוא ביי"ט, שהוא גימט' אהי"ה. ודע כי שם זה אמר אותו דוד לפני אכיש מלך גת וניצול ממנו, עכ"ל.

ובחינה נוספת בשם ביי"ט, כתב בספר הליקוטים (עקב) וז"ל, זית שמן, שהיה לו לומר ארץ שמן ודבש, ופירושו בר"מ, כי השמות היוצאים משם יה"ו הם אלקי"ם א"ל מנצפ"ך, ואלו השמות עולים זי"ת. ושמן בא"ת ב"ש ביי"ט, כמנין יה"ו, ושם יה"ו ביסוד, עכ"ל. ועיין לקוטי תורה (עקב). ויסוד נקרא טוב, וזהו ביט - טוב, עיין רמ"ז (במדבר). ועיין פרדס רימונים (שער כג, פרק כא, ערך שמן). וכתב בנהר שלום (מ, ע"ב) וז"ל, בחנוכה, כשתשים השמן תכוין בשם ביי"ט שהוא שמן בא"ת ב"ש, והניקוד ב' קמצין ושב"א. הקמצין מורה על היותו נמשך מנה"י של א"ק, ונמשך ובא בכל הפרצופין שהם ה' כנודע, ושורה במנורה שנקודתה שבא, וזה הניקוד עולה בגימט' ב"ן, והשם עצמו עולה אהי"ה, הרי שם ע"ג, וכן עולה חנוכה, חנה-כו, חנה עולה ס"ג להורות שזה הרגל מאיר בו אימא עילאה, עכ"ל. ועיין מחברת הקודש (חנוכה). ובדבריו מובן החיבור של שמן לאימא, ודו"ק. ומקור הדברים בפע"ח (שער יוה"כ, פ"ד) וז"ל, אהי"ה גימט' ביי"ט, שהוא שמן בא"ת ב"ש, עכ"ל. ושם אהי"ה באימא, כנודע. וכן איתא בזהר הרקיע (ספד"צ, ד"ה ומ"ש דינא) וז"ל, שמן הוא סוד המוחין, חו"ב (בפרטות חכמה, כנודע), שמן בא"ת ב"ש ביי"ט, הוא גימט' אהי"ה שהיא בבינה, עכ"ל. ובדרך רמז, ביי"ט ר"ת ביום טוב, וביו"ט מאיר הארת אימא, משא"כ בשבת יש יותר גילוי לאבא, כמבואר בשער הכוונות (דרושי ר"ח, ועוד מקומות). ונדע שאמא משמרת. וכתב בזהר הרקיע (בא) וז"ל, דע כי שם ביי"ט הוא מסוגל לשמירה, ויוצא מפסוק כי בי חשק ואפלטוה, ועולה גימט' אהי"ה, וזה השם היה מזכיר מרע"ה כשהיה נכנס לפני פרעה, עכ"ל. ועיין עמק המלך (שער עולם הבריאה, פרק י"א). וע"ע שם בזהר הרקיע שכתב וז"ל, ושרביטין דאשרו בידיהו וכו' - דע כי מלאך הנזכר הוא יונק ושולט בכח השם

info@bilvavi.net כדי לקבל את המילון מההתחלה, אנא בקש לכתובת

בלבביפדיה מחשבה

יום ד' 20:30

רח' קדמן 4

חולון

לפרטים 050.418.0306

בלבביפדיה עבודה ה'

יום ג' 20:30 בדיוק

רח' הרב בלוי 33

ירושלים

לפרטים 052.765.1571

ישראל 073.295.1245 ■ 2>4>12 USA 718.521.5231

להצטרפות לרשימת העלון | לכל ענייני העלון info@bilvavi.net

רכישת ספרי הרב: ספרי אברמוביץ משלוח ברחבי העולם 03.578.2270

ספרי מאה שערים רח' מאה שערים 15, ירושלים 02.502.2567

הפצת ספרי קודש רח' דוד 2, ירושלים 02.623.0294 · ספרי אברמוביץ רח' קוטלר, 5 בני ברק 03.579.3829